

EXAMENUL NAȚIONAL PENTRU DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREUNIVERSITAR

14 iulie 2026

LIMBA ȘI LITERATURA RROMANI MATERNĂ

BAREM DE EVALUARE ȘI DE NOTARE

Varianta 2

- Se punctează orice modalitate de rezolvare corectă a cerințelor.
- Nu se acordă punctaje intermediare, altele decât cele precizate explicit în barem. Nu se acordă fracțiuni de punct.
- Se acordă zece puncte din oficiu. Nota finală se calculează prin împărțirea la zece a punctajului total acordat pentru lucrare.

SUBIECTUL I

(60 de puncte)

1. Dikhela pes kana arakhel pes o titulo, o autòro thaj xramosarel pes palal so vakàrel pes and-o dino tèksto. **2 + 1 + 2 = 5 pùntură**
- **2 pùntură** vaş o lacho xramosaripen le titulosqo: *Lil Indiaθar*;
- **1 pùntură** vaş o lacho xramosaripen le autorosqo: *adaptàcia palal o J. S. Pathania*;
- **2 pùntură** vaş o lacho xramosaripen palal so vakàrel pes and-o tèksto.
2. Dikhela pes te/ kana e siklårne prinzaren andar savo éhand/ fålò le xramosaripnasqo si kadava tèksto (epikano vaj lirikano) vi sosθar? **2 + 2 = 4 pùntură**
- **2 pùntură** vaş o lacho amboldipen: *epikano tèksto*;
- **2 pùntură** vaş i lachi argumentàcia.
3. Dikhela pes sar si kerdo o amboldipen rumunikanes. E pùntură si dine palal sar si éačes amboldino o tèksto, dikhindoj pes te na aven kerde gramatikane, leksikàlo, puntuaciaqe vi redaktisaripnasqe doša. **8 x 1 + 1 = 9 pùntură**
- **8 pùntură** vaş o lacho amboldipen: **8 x 1 pùntură**;
- **1 pùntură** vaş o lacho xramosaripen: na si kerde gramatikàlo, leksikàlo vi puntuaciaqe dosa.
4. Dena pen 3 pùntură vaş o lacho/ bidoşalo arakhipen e trine kernavnånqo/ verburenqo save si ka-o imperfekto vaxt. **3 x 1 = 3 pùntură**
- **po 1 pùnto** vaş trin andar e vèrburà kaj si ka-o imperfekto vaxt: *phirenas, mangelas, avenas, sasas, beşelas, mangelas, falas*.
5. Dena pen 15 pùntură vaş i paradigma e verbosqi **mangel** kaj savorre vaxta kaθar o indikativo mòdo, po 3 pùntură vaş svàko vaxt, palal sar si dine and-o telutno tabèlo. **5 x 3 = 15 pùntură**

o zeno	akanutno vaxt 3 pùntură	avutno vaxt 3 pùntură	imperfèkto 3 pùntură	nakhlo vaxt 3 pùntură	po but sar perfèkto 3 pùntură
me	mangav	mangava/ ka mangav	mangavas	manglem	manglemas
tu	manges	mangesa/ ka manges	mangesas	manglån	manglånas
vov/ voj	mangel	mangela/ ka mangel	mangelas	manglås	manglåsas
ame	mangas	mangasa/ ka mangas	mangasas	manglãm	manglãmas
tume	mangen	mangena/ ka mangen	mangelas	manglen	mangelenas
von	mangen	mangena/ ka mangen	mangelas	manglen	mangelenas

6. Dena pen 14 pùntură vaş i paradigma kaj savorre kèzură e sintagmaşi **o koro manuś**, palal sar si dine and-o telutno tabèlo. **(7 x 1) x 2 = 14 pùntură**

O kèzo	o jekhipen 7 x 1 = 7 pùntură	o butipen 7 x 1 = 7 pùntură
Nominativo	o koro manuś	e kore manuśa
Akuzativo	e kore manuśes	e kore manuśen
Genitivo	e kore manuśesqo	e kore manuśenqo
	e kore manuśesqi	e kore manuśenqi
	e kore manuśesqe	e kore manuśenqe
	e kore manuśesqe	e kore manuśenqe
Dativo	e kore manuśesqe	e kore manuśenqe
Lokativo	e kore manuśesθe	e kore manuśenθe
Ablativo	e kore manuśesθar	e kore manuśenθar
Sociativo	e kore manuśeça	e kore manuśença
Vokativo	korea!a manuśe!a	korea!len manuśe!len

7. E pùntură avena dine vaş o laço xramosaripen e pronombrosqo **tume** ka-e savorre kèzură, palal sar si dine and-o telutno tabèlo. **7 x 1 = 7 pùntură**

O kèzo	o pronòmbro „me” 7 x 1 = 7 pùntură
Nominativo	tume
Akuzativo	tumen
Genitivo	tumaro
	tumari
	tumare
	tumare
Dativo	tumenqe
Lokativo	tumenθe
Ablativo	tumenθar
Sociativo	tumença
Vokativo	tume!

8. Dena pen trin pùntură vaş o laço/ bidoşalo arakhipen e trine substantivurenqo anda save si postpozicionàla grafème. **3 x 1 = 3 pùntură**

- **po 1 pùnto** vaş trin andar e adžektivură: *gavesθar*, *gavesθe*, *vasteça*, *elefantosqo*, *porăθar*, *śelesqe*, *čhibăça*.

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

1. Dikhela pes sar si xramosarde, bikerindoş doşa, e etàpe kana siklăren e siklôven jekh epikano təksto andar e klăse I-VIII vaj o siklăripen le tekstosqo, „**Lil Indiaθar**”, dini ka-o Subijèkto I.

4 + 3 + 2 + 2 + 1 = 12 pùntură

E pùntură avena dine kana:

- sikavena save si e etàpe tire lekciaqe; **4 pùntură**
- xramosarena palal e mètode save utilizisaren len; **3 pùntură**
- vakărena palal e didaktikane materiàlură/ maşkara utilizisarde; **2 pùntură**
- sikavena sar keren e siklôvnenqi evaluàcia; **2 pùntură**
- tumaro xramosaripen si laço: na si kerde gramatikàlo, leksikàlo vi puntuaciaqe doşa. **1 pùntură**

2. Dikhela pes sar si prezentisardo o siklăripen e mothovipnasqo: „**Kadja si vi la rromane čhibăça! Kana „azbas” nùmaj amaro dialèkto vakărdo amenθar khere, atùnci na dikhasa ke si amen jekh barvali khethani rromani čhib.**” **3 + 2 + 1 = 6 pùnttură**

- Kana sikavena sosθar si importànto te prinžaras vi i khethani rromani čhib vi laqe dialèktură; **3 pùnttură**
- Kana sikavena save si e dialèktură e rromane čhibăqe vakărde and-i Rumunìa; **2 pùnttură**
- Kana tumaro xramosaripen si lačho: na si kerde gramatikàlo, leksikàlo vi puntuaciaqe doša. **1 pùnttură**

3. Dikhela pes sar si kerdi e evaluaciaqi fiša vaś **numeràlo/ I ginavni, and-e rromane čhibăqi òra, k-i šovto klàsa.** **6 + 3 + 2 + 1 = 12 pùnttură**

E pùnttură avena dine kadjal:

- Kana respektisaren le itemurenqo gin vi tìpo; **6 pùnttură**
- Kana le itemuren si len jekh žantrikano/ štincifiko koncinùto/ ander; **3 pùnttură**
- Kana tumaro xramosaripen si lačho: na si kerde gramatikàlo, leksikàlo vi puntuaciaqe doša; **2 pùnttură**
- Kana avela tumen jekh šukar vi ordonisardo xramosaripen. **1 pùntko**